

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 18 juli 2023

Zaaknummer : 1194652
Team : Ruimtelijk Beleid
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Uitvoering motie “Laadkabels? In de goot ermee!”

Samenvatting

In september 2022 is door de raad de motie “Laadkabels? In de goot ermee!” aangenomen. In deze motie wordt het college opgeroepen om de inzetbaarheid van de ‘kabelgoottegel’ te onderzoeken. Het college is voornemens een pilot uit te voeren.

Juridisch en beleidskader

- Het *Klimaatakkoord* incl. Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) en daaruit voortvloeiende ‘*Visie Publieke Laadinfrastructuur Heemstede*’, waarin de gemeentelijke lange termijnstrategie staat beschreven;
- ‘*Beleidsregels elektrische laadpunten Heemstede*’ (2019), waarin voor particulieren de mogelijkheid is bepaald om te laden vanuit eigen terrein door middel van een snoer naar de openbare weg, mits er gebruik wordt gemaakt van een kabelmat;
- ‘*APV Heemstede 2023*’, *artikel 2.10* waarin o.a. staat geschreven dat het verboden is de weg of een weggedeelte anders te gebruiken overeenkomstig de publieke functie daarvan, als dat gebruik de bruikbaarheid kan belemmeren, dan wel een belemmering kan vormen voor het beheer of onderhoud van de weg;
- *Motie ‘Laadkabels? In de goot ermee!’* van 29 september 2022, waarin het college wordt opgeroepen om de inzetbaarheid van kabelgoten te onderzoeken.

Besluit B&W

1. Uitvoering te geven aan de motie “Laadkabel? In de goot ermee!” (d.d. 29 september 2022) door het uitvoeren van een pilot met een looptijd van een jaar en een maximum van twintig deelnemers, zoals verder in dit besluit is beschreven;
2. Dit besluit voor te leggen aan de commissie Middelen om over de uitvoering van de motie haar zienswijze kenbaar te maken en de motie hierbij af te doen (B-stuk);

3. Bij een positieve zienswijze van de commissie Middelen de beschikbaarstelling van een budget van € 7.000 voor de pilot en dekking door onttrekking van € 7.000 aan de reserve “Duurzaam Heemstede” te verwerken in de najaarsnota 2023

Aanleiding

Motie “Laadkabel? In de goot ermee!”

De raad van de gemeente Heemstede heeft op 29 september 2022 de motie “Laadkabel? In de goot ermee!” aangenomen. De motie roept het college op om:

1. De inzetbaarheid van de kabelgoottegel te onderzoeken, alsmede de mogelijkheden tot subsidiëren van de aankoop en het plaatsen van deze ‘kabelgoottegel’, eventueel door middel van een pilot.
2. Bij een positief advies deze subsidie te bekostigen uit de bestemmingsreserve Klimaat.
3. De raad uitkomst van dit onderzoek te presenteren.

Motivering

Huidige situatie particulier laden Heemstede

Omdat het publieke laadpalennetwerk in Heemstede nog niet dekkend genoeg is, is het momenteel toegestaan om vanuit huis / de tuin de elektrische auto op te laden met behulp van een kabelmat. De kabelgoottegel is een alternatief voor de kabelmat die nu gebruikt wordt bij particulier laden.

De kabelmat

Wanneer de inwoner niet beschikt over een eigen oprit en voor het laden vanaf de woning de laadkabel over het trottoir dient te leggen, is het in de huidige situatie noodzakelijk dat de laadkabel afgedekt wordt door middel van een kabelmat. De gemeente gedooft op dit moment kabelmatten, omdat dit als een tijdelijke maatregel wordt gezien zolang het publieke laadpalennetwerk niet aan de vraag kan voldoen. Een kabelmat minimaliseert het struikelgevaar. Ook geldt voor het laden op de openbare weg vanaf privéterrein, dat geen openbare parkeerplaatsen of parkeerruimte op de openbare weg mag worden voorzien van een bord waaruit blijkt dat deze locatie slechts voor één of meerdere bepaalde nader aangegeven elektrische auto's is bedoeld. De laadkabel en kabelmat zijn in eigendom van de gebruiker van het e-laadpunt (autobezitter). De gebruiker draagt ook de schuldaansprakelijkheid voor het gebruik en het veilig neerleggen van de laadkabel. De laadkabel maakt namelijk geen onderdeel uit van de openbare weg en daarmee behoort het niet tot de weguitrusting. De risicoaansprakelijkheid van de gemeente als wegbeheerder is in deze gevallen niet aan de orde.

Vraag inwoners kabelgoottegels

De gemeente ervaart in de huidige situatie geen hinder door de kabelmatten. Desondanks ontvangen wij regelmatig meldingen van inwoners met de vraag of de gemeente ook kabelgoottegels toepast / wil toepassen. Inwoners zijn van mening dat kabelgoottegels veiliger zijn. Dit sluit aan bij de opdracht van de raad, verwoord in de motie, om te onderzoeken of een pilot met kabelgoottegels mogelijk is.

Proces

Om uitvoering te geven aan de motie “Laadkabel? In de goot ermee!” is onderstaand proces doorlopen. Hierbij is gekeken naar zowel de voordelen als nadelen van kabelgoottegels en wat het faciliteren van kabelgoten kan betekenen voor Heemstede.

Kantttekeningen kabelgoottegels

Een aantal gemeenten kiest bewust niet voor het toestaan van kabelgoottegels vanwege de nadelen. Zo kan het ongewenste situaties opleveren op het gebied van aansprakelijkheid, toegankelijkheid, claimedrag van parkeerplekken en ‘verrommeling’ van de openbare ruimte. Ook (experts zoals) MRA-elektrisch adviseert om geen kabelgoottegels te faciliteren vanwege de juridische, organisatorische en veiligheid-technische kantttekeningen.

Positieve ervaring gemeente Soest

Ondanks de bovengenoemde kantttekeningen die kleven aan kabelgoottegels, zijn er een hoop gemeenten die de kabelgoottegel aan het onderzoeken middels een pilot. Veel pilots (o.a. gemeente Westland, Amstelveen, Nieuwkoop en Pijnacker-Nootdorp) zijn momenteel nog bezig en zijn daarom ook nog niet geëvalueerd.

Eén van de weinige gemeenten die kabelgoottegels wel al toepast in de openbare ruimte, en een succesvolle pilot heeft afgrond, is de gemeente Soest. Naar aanleiding van de motie is er contact geweest met de gemeente Soest om meer te weten te komen over de kabelgoottegel(pilot). Gemeente Soest is positief over de kabelgoottegel en ervaart geen nadelen.

Pilot

Voorafgaand aan de invoering van kabelgoottegels, is de gemeente Soest in 2020 gestart met een pilot. Om inwoners te informeren over de pilot, heeft de gemeente een oproep in de lokale krant geplaatst. In totaal hebben zeven inwoners en één bedrijf meegewerkt aan de pilot. De gemeente Soest heeft de kosten voor de kabelgoottegels op zich genomen. Met de pilotdeelnemers is afgesproken dat zij de kosten terug betalen, als de kabelgoottegel definitief ingevoerd wordt.

Na circa één jaar heeft een evaluatie plaatsgevonden. Naast de pilotdeelnemers zijn ook de burens meegenomen in de evaluatie. Iedereen heeft aangegeven positief te zijn over de kabelgoottegels. De gemeente heeft daarom besloten om kabelgoottegels toe te staan in de openbare ruimte.

Proces kabelgoottegels

Op dit moment plaatst de gemeente Soest sinds medio 2022 kabelgoottegels. De gemeente Soest ontvangt ongeveer één aanvraag per maand.

Er vindt geen actieve communicatie plaats om de kabelgoottegels te promoten. De gemeente Soest heeft een webpagina waar inwoners de kabelgoottegel kunnen aanvragen. Op deze pagina zijn ook duidelijk de voorwaarden opgenomen. Wanneer de aanvraag voldoet aan de voorwaarden, wordt een overeenkomst opgesteld. De gemeente gebruikt hiervoor een standaard sjabloon. De gemeente plaatst de kabelgoot zelf. De kosten (aanschaf kabelgoottegels en aanlegkosten) zijn echter voor de aanvrager.

Verskil Heemstede en Soest

Zoals eerder aangegeven wordt het in Heemstede in de huidige situatie gedoogd om vanuit huis / de tuin de e-auto op te laden, wanneer de inwoner niet beschikt over een eigen oprit. De laadkabel, op

het trottoir, dient hierbij afgedekt te worden door middel van een kabelmat. Voorafgaand aan de invoering van kabelgoottegels, was het voor inwoners in Soest niet toegestaan om een elektrische auto te laden in de openbare ruimte, vanaf privéterrein. Nu dat wél gefaciliteerd wordt, worden in de gemeente Soest alleen kabelgoottegels toegepast en geen kabelmatten. In Heemstede hebben wij al een groot aantal inwoners dat kabelmatten gebruikt. Wij hebben geen overzicht welke inwoners particulier laden in de openbare ruimte. Bovendien hebben inwoners kosten gemaakt om de kabelmat aan te schaffen. Het gaan verbieden van het gebruik van kabelmatten en het uitsluitend toestaan van kabelgoottegels, leidt naar verwachting tot veel weerstand. Geadviseerd wordt de kabelgoottegel daarom enkel als extra optie te faciliteren, naast de kabelmat, om particulier de e-auto op te laden. Het is in dat geval de vraag of kabelgoottegels effect hebben op de verkeersveiligheid en het tegengaan van verrommeling van de openbare ruimte. Bovendien zijn kabelgoten, in tegenstelling tot kabelmatten, een vast object in de openbare ruimte. Wij weten niet zeker of kabelmatgebruikers daadwerkelijk over zullen gaan naar de kabelgoottegel. In gebruik bieden kabelgoottegels wel meer comfort dan bij gebruik van de kabelmat. De verwachting op de (lange) termijn is daarom dat steeds minder gebruik zal worden gemaakt van kabelmatten.

Uitvoeren pilot

Op basis van de onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat het invoeren van de kabelgoottegel zowel voor- als nadelen heeft. De gemeente Soest heeft de pilot kleinschalig aangepakt, waarbij ook duidelijke randvoorwaarden zijn gesteld. Het voorstel is daarom om het in Heemstede op gelijke wijze aan te pakken en een pilot uit te voeren. De pilot heeft een looptijd van één jaar en kent een maximum van twintig deelnemers. Aan de hand van de evaluatie kan vervolgens bepaald worden of kabelgoottegels wel of niet wenselijk zijn in Heemstede.

Argumenten voor kabelgoottegels

- 1. Het faciliteren van de kabelgoottegel stimuleert elektrische rijden*
Het openbare laatpalennetwerk is in de huidige situatie nog niet dekkend. Dit is de reden waarom de gemeente Heemstede ervoor heeft gekozen dat de kabelmat al wordt toegestaan. Het toestaan van kabelgoottegels is een extra laadoplossing en kan er voor zorgen dat inwoners sneller een elektrische auto aanschaffen. Dit draagt bij aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen.
- 2. Met de kabelgoottegel komen we toe aan een wens van de samenleving*
De kabelgoottegel is een relatief nieuwe product. De gemeente ontvangt regelmatig meldingen met de vraag of de gemeente Heemstede deze ook toepast/wil toepassen. Door het (tijdelijk) toepassen van de kabelgoottegel komen wij toe aan de wens van inwoners. In de vergelijking met andere mogelijkheden van VPA (Verlengde Private Aansluitingen) lijkt de tegel op dit moment de maatregel die het minst ingrijpt in het straatbeeld.
- 3. De kabelgoottegel heeft een positief effect op de veiligheid in de openbare ruimte*
Door de kabelgoottegel ligt de laadkabel niet langer op de stoep (met kabelmat), maar in de stoep. Dit verbetert de verkeersveiligheid.
- 4. Door een pilot uit te voeren kunnen we een zorgvuldige afweging maken over of en hoe wij deze tegel willen toestaan*

Er zijn weinig gemeenten die de kabelgoottegel nu al toepassen. Veel gemeenten zijn nog aan het experimenteren met een pilot. Met behulp van een pilot kunnen wij zelf ervaring opdoen met de kabelgoottegel. Na afloop kunnen wij een gedegen keuze maken over en/of hoe wij de kabelgoottegel willen toestaan in onze openbare ruimte.

Kantttekeningen:

- 1. Als er qua veiligheid iets mis gaat met de tegel zijn wij aansprakelijk*
De kabelgoottegel blijft in het beheer van de gemeente en ligt in de openbare ruimte. Als er iets gebeurt met iemand door de kabelgoottegel zijn wij aansprakelijk. Net zoals dit het geval is bij alle inrichting van de openbare ruimte. De kabelgoottegel is uitvoerig getest. De verwachting is daarom dat er geen ongevallen zullen gebeuren. Bovendien is de kabelgoottegel juist op de markt gebracht als oplossing op de veiligheid te vergroten.
- 2. Kabelgoottegels zijn een vast object en gaan de verrommeling van de openbare ruimte niet tegen*
In Heemstede is het in de huidige situatie toegestaan om particulier te laden door middel van een kabelmat. Het is niet haalbaar en ook ongewenst om kabelmatten te verbieden. Hierdoor wordt de kabelgoottegel een extra optie naast de kabelmat. Dit gaat de verrommeling van de openbare ruimte niet tegen. Wel is de verwachting dat na verloop van tijd steeds meer inwoners hun kabelmat zullen vervangen voor kabelgoottegels. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met het feit dat kabelgoottegels, in tegenstelling tot kabelmatten, een vast object in de openbare ruimte zijn.
- 3. Kabelgoottegels kunnen tot claimgedrag van parkeerplaatsen leiden*
Aanvragers betalen voor de aanleg van een kabelgoot. Dit kan de verwachting scheppen dat de aanvrager te allen tijde kan parkeren aan het eind van de kabelgoot. De gemeente wil geen parkeerplaatsen exclusief reserveren voor inwoners met kabelgoot. De parkeerplaatsen zijn immers openbaar en door iedereen te gebruiken. De bewoner met kabelgoot wil graag parkeren op de betreffende parkeerplaats, maar tegelijkertijd willen andere burens en bezoekers hier ook parkeren. Dit zou onenigheid kunnen opleveren in de buurt. Iets wat de gemeente wil voorkomen. Om dit te voorkomen dient duidelijk gecommuniceerd te worden dat de parkeerplaats voor iedereen toegankelijk blijft. Dit kan ook worden opgenomen in de voorwaarden.

Financiën

De gemeente betaalt de pilot, plaatst de tegels en blijft eigenaar. De kosten van het plaatsen van de stoeptegels liggen tussen € 300 en € 350 per locatie. Voorstel is om pilot uit te voeren tot maximaal twintig deelnemers. Als de tegels na afloop blijven liggen, en de pilot dus geslaagd is, betaalt de deelnemer de kosten voor aanleg en onderhoud terug.

Voorgesteld wordt bij positieve zienswijze van de commissie Middelen een budget beschikbaarstelling te stellen van € 7.000 voor de "pilot laadkabels in de goot" en € 7.000 te onttrekken aan de reserve "Duurzaam Heemstede" en dit te verwerken in de najaarsnota 2023.

Planning/uitvoering

Het college geeft uitvoering aan de motie “Laadkabel? In de goot ermee!”, door het onderzoek naar de inzetbaarheid van kabelgoten voor te leggen aan de commissie Middelen. Het college is voornemens een pilot te starten.

Naast kabelgoottegels is de gemeente, in samenwerking met MRA-elektrisch, ook bezig met andere (innovatieve) laadoplossingen, zoals de realisatie van snellaadstations. Daarvoor werken we momenteel aan het opzetten van een gezamenlijke aanbesteding. Daarnaast zijn wij aan het onderzoeken of een pilot met laadlichtmasten mogelijk is.

Samenwerking en communicatie

Om inwoners te informeren over de pilot wordt op diverse kanalen (sociale media, website, krant) een bericht geplaatst. Hierin worden de voorwaarden ook opgenomen. Daarnaast dient duidelijk vermeld te worden dat het een pilot betreft en de kans dus aanwezig is dat de kabelgoottegels er na één jaar weer uit moeten. Als de tegels na afloop blijven liggen betaalt de deelnemer de kosten voor aanleg en onderhoud terug.

Iedereen die zich inschrijft krijgt persoonlijk bericht of zijn/haar situatie geschikt is. Bij degenen die meedoen, worden de directe burens ook betrokken.

Duurzaamheid

Het inzetten van kabelgoottegels stimuleert elektrisch rijden. De kabelgoottegel biedt inwoners namelijk een extra laadoplossing. Dit besluit draagt daarom bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Bijlage(n)

1. Motie “Laadkabels? In de goot ermee!”